

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MUSTAQILLIKKA ERISHILGANDAN SO‘NG AMALGA OSHIRILGAN MUHIM ISLOHOTLAR

Sattorova Gulbaxor Zulfiqor qizi

Andijon davlat universiteti

“Tarix” fakulteti 301-guruh talabasi

Ilmiy rahbar: Abdullayev Bekzod Xusniddin o‘g‘li

O‘zbekiston tarixi kafedrasida o‘qituvchisi

Abstrak: Ushbu maqolada O‘zbekiston mustaqil bo‘lgandan so‘ng amalga oshirilgan muhim islohotlar ilmiy manbalar asosida tahlil qilinib, ularning tarixiy ahamiyati bayon qilingan.

Kalit so‘zlar: Islohot, agrar soha, xususiylashtirish, mulk, qonun ustuvorligi.

Abstract: In this article, the important reforms implemented after the independence of Uzbekistan are analyzed based on scientific sources, and their historical significance is described.

Key words: Reform, agrarian sector, privatization, property, rule of law.

Аннотация: В данной статье на основе научных источников анализируются важные реформы, реализованные после обретения Узбекистаном независимости, и описывается их историческое значение.

Ключевые слова: Реформа, аграрный сектор, приватизация, собственность, правопорядок.

KIRISH

Sovet Ittifoqi faoliyati davomida ijtimoiy-iqtisodiy hamda siyosiy sohalarda bir qancha xatolarga yo‘l qo‘ygan edi, bu esa mamlakat aholisi uchun bir qancha muommalarni yaratgan bo‘lib, ushbu muommolar ushbu davlat umrining oxirigacha to‘laqonli tarzda xal qilinmadi. Shu bois O‘zbekiston mustaqillikning dastlabki kunlaridanoq og‘ir ijtimoiy, iqtisodiy hamda siyosiy muommalarga duch keldi. Bular orasida davlatchilik institutlarining yaxshi tashkillashtirilmagani, xususiylashtirilmagani, xususiylashtirilmagani, iqtisodiy tizimning yaxshi shakllantirilmagani singari ko‘pdan-ko‘p muommolar to‘planib qolgan edi. Ushbu murakkab muommalarni xal qilish uchun esa tezlik bilan jiddiy chora tadbirlar ko‘rish kerak edi. Bu esa o‘z navbatida kuchli islohotlarni amalga oshirish lozim edi.

TADQIQOT METODLARI

Ushbu maqola tarixiy tadqiqotlarning ilmiy holislik, mantiqiy izchillik, qiyosiy tahlil, xronologik izchillik kabi usullari asosida yozildi.

Natijalar.

Ushbu islohotlarning boshlashga O‘zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti Islom Abdug‘aniyevich Karimovning o‘n ikkinchi chaqiriq O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining navbatdan tashqari 1992-yil 4-yanvardagi IX sessiyasida so‘zlagan dasturiy nutqida hamda 1992-yil avgust oyida nashr etilgan “O‘zbekistonning o‘z istiqlol va taraqqiyot yo‘li” asarida O‘zbekistonning taraqqiyot yo‘lini har tomonlama puxta belgilab bergan. Besh tamoyilni o‘z ichiga olgan bu modelning mazmuni va mohiyati Islom Karimovning 1993-yilda nashr etilgan “O‘zbekiston - bozor munosabatlariga o‘tishning o‘ziga xos yo‘li” nomli asarida asoslab berilgan. Bu yo‘l xalqimiz tomonidan ham, xalqaro maydonda ham taraqqiyotning “o‘zbek modeli” deb qabul qilindi. O‘zbek modelini ishlab chiqishda, birinchidan, xalqaro tajriba asos qilib olindi. Ikkinchidan, xo‘jalik imkoniyatlari, shart-sharoitlari, eski tuzumdan meros bo‘lib qolgan muammolar hisobga olindi [1].

O‘zbekistonda xususiy mulkchilik uzoq tarixiy davr mobaynida shakllanib kelgan bo‘lsada sovetlar davrida ushbu tizim yo‘q qilindi, oqibatda esa ko‘plab iqtisodiy muommolar paydo bo‘ldi. Ushbu muommolarni hal qilish uchun esa 1991-yil 19-noyabrda qabul qilingan “*Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish to‘g‘risida*” qonun ham muhim ahamiyat kasb etdi [2]. Keyingi davrda ham ushbu masalalarga chuqur e‘tibor berildi hamda ayni shu sababli ham O‘zbekiston iqtisodiyoti tez rivojlanib bormoqda.

Ushbu islohotlarni amalga oshirish jarayonida hokimiyatni bo‘lish prinsiplari tizimi qayta tiklandi. Bunga 1992-yil 8-dekabrda qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi yaqqol misol bo‘la oladi. Konstitutsiyaning 11-moddasida “O‘zbekiston Respublikasi davlat hokimiyatining tizimi — hokimiyatning qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatiga bo‘linishi prinsipiga asoslanadi.” –deyilgan. Bu esa O‘zbekistonning ilk kunlardan oq demokratik yo‘ldan yurganini ko‘rsatadi.

O‘zbekiston hukumati hokimiyat organlarining bir-biridan to‘la mustaqil faoliyat olib borishi uchun ularning bir-birini faoliyatiga aralashishini cheklagan. Misol uchun sud hokimiyatining faoliyatiga qonun chiqaruvchi va ijro hokimiyatlarining aralashuvi taqiqlangan [3]. Bu orqali ushbu organning boshqa hokimiyat institutlarining bosimidan himoya qilingan. O‘z navbatida boshqa organlar ham bir-biridan mustaqilligi ta‘minlangan.

Xulosa

Xulosa qilib aytadigan bo 'lsak mustaqillikning dastlabki yillaridayoq muhim islohotlar amalga oshirildi, bu esa O'zbekistonning har tomonlama rivijlanishi uchun qulay shart-sharoit va imkoniyatlarni yaratdi.

Foydalanilgan Adabiyotlar.

1. Shamsutdinov R., Mo'minov X. O'zbekiston tarixi. –Toshkent: Sharq 2019. –B 488.
2. LEX UZ. URL: <https://lex.uz/docs/-127010?ONDATE2=21.04.2021&action=compare>
3. Qodirjonov , O. ., & Mo'minov , X. . (2024). O'zbekistonning sud tizimi tarixidan . *Jamiyat Va Innovatsiyalar*, 5(3/S), 110–113.
<https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol5-iss3/S-pp110-113>